پ□زم□نـ□د□کردنی یاداشتەکان ... ئەحمەد حاجی سامی

“لە خۆشەویستیدا هەموو شتێک ڕێگەپێدراوە. خەڵک دەیهەوێ واڕەفتار بکەی، کە هیچ کێشەیەکت نییە. بەڵام، خۆشەویستی کێشەیە”.
دێسەمبەری ٢٠١٩

لەناو دەمارەکانمدا، شیعرێک پیاسە دەکات. شیعرێک، تژی لە نەمری، لە گرێ، لە ئاڵتوون. بە ئاوریشم، شیعرە جوانەمەرگەکانی سەر لاشەت، پاقژ دەکەمەوە. عەتتر لە شیعرەکانت بێزارە. لە بەهەشتە بچووک و بەجێماوەکەی منداا□یت، سەرینی فاحیشە خانەدانەکانت پێدام. بە چەرچەف، شیعرەکانمت شاردەوە. سەودات بە جەستە سڕبووەکەم و جلە دڕاوەکانم کرد. ئاو و قەوزەی پیسی زۆنگاوەکانت دەردخواردام. فرێتدامە بەردەم دوژمەکانی خودا. بەدوای خێوە خنکاوەکانی دوینێم کەوتم. خووەکانم لە خۆمدا، داماڵی. وەکوو بۆقێکی وەڕز، لە قەرەباڵخی کتێبخانەکان هەڵاتم و پاشماوەی زێرا بەکانم لە گیرفانم کۆکردەوە. دەزانم هەموو شتێک لەوە خراپتر دەبێت… ئەوەندە بێدەنگ بووم، بەرگەت نەگرت. هاتی و گۆڕەکەمت ئاوەژوو کرد. سەمات بە ڕیخۆڵەکانم کرد. لافیتەکانت لێسەندمەوە. شیعر پارچەبووەکانمت وەک تاوانبارێک، لە باخەڵت ئەسیر کرد. لە بەندینخانەی ناو پێلاوەکەت، لێوەکانمت زنجیر کرد. هەرگیز گللەیيت لێناکەم. بەڵام، لە شەوێکی تەمی سارددا؛ نۆتە لەرزۆکەکانی نێو باوەشت دەکوژم. دەبمە ژەنڕالێکی دڕندە و ئایندەت گوللەباران دەکەم. گەردەلوولێک، پڕ لە شیعری مردوو، پڕ لە خوێنی سپی، پڕ لە باروت، بە خەونەکانم دەتەقێتەوە: شپرزەم… سەیرکە، چۆن بوومەتە فاڵچییەکی پیر و گەمە بە سێبەری گۆچانەکەم دەکەم. کە دەگەڕیمەوە بۆ رابردووم و پارچە ونبووەکانم دەهێنمەوە. منیش کە قەرزی پینەچییەکانم پێنەدراوە، چەقۆ لە تەقەڵی برینەکانم دەدەم. لە مەڕاسیمی ناشتنی دەستەکانتدا، کڕنووش بۆ خوداکەت دەبەم. کڵگۆی حەزرەتەکانت دەشکێنم و فوو لە فانۆسە خیانەتکارەکەت دەکەم: تورر□ بە، تا دەتوانی تووڕ□ بە…

بکوژ

گومڕا بووین؟ بە شیعر کەلەپچەت کردم. منت کوشت. وەک پەپولەیەکی شەکەت، مۆمیات کردم. ئەو تەرمانەت ناشت، کە یاریان لەگەڵ دەکردم. ئەو پەنجانەشت قرتاند، کە بانگی مەرگیان دەکرد.

گەرانییەکات لێسەندمەوە. گوێچکەکانمت وەک میوەیەکی بێگەن، وشک کردەوە. زمانمت لە دەم دەرهێنا. بەئەوەی چیدی جنێو بە زەردەواڵە ئیزعاجەکانی کەلێنی کتیبەکان نەدەم. بە کەفی دەستی سەزانییەکان، نینۆکەکانمت بسمیل کرد. واتدەزانی گومڕام و نابێ سوێند بە پیرۆزی قوبە و منارەکان بخۆم. بەڵام، مرۆڤبووم. مروڤێک، لە پرسیار و گومان.

دۆزەخ

بە ڕێدا دەڕۆشتی و شیعرت لێدەکەوت. قیامەت و دیوار و قامچییت پێناساندم. کەوتم… لەنێوان داهاتوو و زەمەندا. لەنێوان خامەیەکی خەسێندراو و وەهمێکی نەزۆکدا. شیعریان پێفرشتم. ئێسقانەکانیان بەدیاری دامەوە. لە درزی شیعرێکی کورتدا؛ یادەوەرییەکانی دۆزەخم بە سەفتە کردی. کە هەڵمی سەر جەستە سووتاوەکانم دەبینی. کە قیژەی کیژ و دەروێشەکان لە گوێمدا دەزرینگایەوە. ئاگر، کڵپەکانی خۆی، بە شیعر ژیر دەکاتەوە.

پەیکەر

دەستت بە مەمکەکانتەوە نووساندبوو. بەسەر تاڵە وەریوەکانی سەرمدا خڵیسکای. ترست لە شیعر هەبوو. شەرمت لە ڕاوچییەکان دەکرد. لەناو زبڵدانەکاندا گەورە بووی. بەڵێنتدا: ئەگەر دووبارە لە دایکبوویەوە، زەمیلەیەک بەختیاری و خوری ملپێچەکەتم بۆ بهێنییەوە. پازماندەدا… بارانم بە خاوین دەکردیەوە، ئاوازم بە شەوەکانت دادەنا، ئایەتەکانم بە دەژماردی. لێرەدا، خودامان لەگەڵ نەبوو. ویستت بفڕیت. بەڵام، درەنگ لە دووروویی هاوڕێ ئەستێرەکانت تێگەیشتی. درەنگ دەستت بە قژت داهێنا. درەنگ خۆڵەمێشییەکەی منت بە با بەخشی. درەنگ فێری درۆ بووی… هێندە خەمگین مەبە، هیچ جوانییەک نامێنێتەوە. ئەوەی بە ئەبەد دەمینێتەوە، خوێن و برینە.

دەفتەر

سەدان حەرفت شەهید کرد. بوویە جادووگەر، وێنەت بە پەنجەرە و یەخت و ملوانکەکان دەکرد: شیعر روانینە لە داهاتوو. هەموو شتێک، لە تۆ پاکتر و جوانترە… جگە لە تەنهایی، هیچ شتێکی تر نییە، ئەرشیفی بکەیت. جگە لە تاریکی، هیچی دیکەت نییە، شانازیی پێوە بکەیت. سەرزەنشتی دەستە خوێناوییەکانم مەکە. قەڵغان و خەنجەرەکەتم پێبدە. وەک ئەفسانەیەکی لائیک، هەرگیز لە گوناهەکانم خۆش مەبە. خودایەک، لەو نزیکانە هەیە.

ئاسمان

بە قەترەیەک ژەهری دامێنی کراسە پەڕۆیینەکەت، مردنت پیرۆز کردم. لە درەختەکان زوویر بووم. بە دزی منەوە؛ تورەگەکەی شانمت دڕاند. نهێنییەکانمت لە جزمەکەت حەشاردا. لەگەڵ خوداکانی سەرزەمین، فەرامۆشت کردم. دەنگێک، خۆی لە گەردەنت دەئاڵێنێت: چاوەنواڕی پێغەمبەرێکی تری زیندووب□تەوە؟ بەڵام، هیچیان ناتوانن فرمیسکەکانت بسڕن. لێرە، بەشەرێک هەیە، چیدی ئازارەکانی بۆ زەخیرە ناکرێت. کە پشت لە زەردەخەنەکەم دەکەی. کە هەموو دەرگەکانم بەڕوودا دادەخەی. کە زامەکانم دەبنە مۆری ڕەش ڕەش. کە هەمووتان پێمدەڵێن: تۆ لە رەچەلەکی ئێمە نیت، من دەگەڕێمەوە ئاسمان.

شار

لەناو دووکەڵ و جەنجاڵی ماشێنەکاندا، جێتهێشتم. بە شیعرت سپاردم. کە شیعر، شەڕکردنە لەپێناو مانەوەدا. کە لە بەرماوەی گۆمەکانم دەخوارد و بۆنی جۆگەی مزگەوتەکانم لێدەهات. بینیم، بال□ندەکان لە سەفەر گەڕانەوە. فریشتەکانیش بە دەستە تەزیوەکانیانەوە؛ بۆ ئەزموونکردنی ژیان، هاتنەوە. بەڵام، تۆ ڕاتکرد… ئاوڕتداوە و بۆ دواجار بە شکستەکانم پێکەنی. وەک شاگردێکی تەمبەڵ، سزاتدام. کە تەنها ستایشی پاڵەوانی نێو چیڕۆکەکانم دەکرد. کە من بڕوام بە ژیانێکی دیکە هەبوو. ژیانێک، بێحەشیش. بێشمشێر. بێ تەنهایی. بێترس و تۆقین. ئیدی کاتیەتی ئەو بایکۆتی فرمێسک و دوورییە بشکێنین. کە دووبارە بە شیعر، شۆڕشمان هەڵگیرساندەوە، تفەنگ و فیشەکدانەکانت ب□ ه□□□د□گرم. ب□د□م پ□یقینێکی ساردەوە، بۆت پەزمەندە دەکەم: ناتوانی بۆ هەمیشە شار ج□ل بکەیت، چونکە، مر□ق ب□رهەمی شوێنە.